

L'aportació de CCOO al sindicalisme de classe i nacional

En el centenari de l'assassinat de Salvador Seguí, *el Noi del Sucre*, el Seminari que porta el seu nom en el marc de la Fundació Cipriano García fa un balanç de l'aportació de Comissions Obreres al sindicalisme de classe i nacional al llarg de més de mig segle d'història de Catalunya.

març 2023

  @ccoocatalunya
www.ccoo.cat

**Document elaborat pel Seminari Salvador Seguí de la Fundació Cipriano
García - CCOO de Catalunya:**

Alfons Labrador Tames (coordinador), Marc Andreu Acebal, Cristina Rodríguez Vila, Jaume Coronas Puigvi, Dolors Llobet Maria, Ramon González Monroy, Aurora Huerga Barquin, Montse Ros Calsina.

Maquetació:

Ana M. Segura Cintas

març de 2023

Índex

• Una presència decisiva	5
• Creació de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya	6
• El pensament de Cipriano García	6
• Disputar l'hegemonia i afavorir la cohesió social	7
• Una voluntat unitària	8
• La defensa dels drets socials i nacionals	8
• El dret a l'autodeterminació als Estatuts del sindicat	9
• Comissions Obreres i l'Assemblea de Catalunya	9
• La celebració de l'Onze de Setembre	10
• 23-F: vaga general en defensa de la democràcia	11
• Preservar la memòria històrica del moviment obrer	11
• Bateig de l'Estadi Olímpic amb el nom de Lluís Companys	12
• Creació del Seminari Salvador Seguí	13
• Col·laboració dels territoris de parla catalana	13
• Constitució de l'espai Galeuscat	14
• Aposta pel marc català de relacions laborals i socials	14
• La proposta de la Renda Garantida de Ciutadania	15
• Aportacions al capítol de drets i deures de l'Estatut	16
• Acció en defensa de la llengua i la cultura catalanes	16
1. Creació del Servei Lingüístic de CCOO	17
2. Acords de col·laboració per la promoció de l'ús social del català	17
3. Protocols entre les CCOO de Catalunya, del País Valencià i les Illes en matèria de normalització lingüística.	18
4. Defensa de l'escola catalana	18
5. Premi de poesia Martí Pol	19
• CCOO i el conflicte polític amb l'Estat espanyol	19
1. Defensa del diàleg i d'una solució negociada al conflicte	20
2. Treball per la cohesió social	21
3. Participació en espais unitaris	21
4. Convocatòria de l'aturada de país del 3-O	22
• Propostes per avançar en la construcció nacional	23
1. L'aposta per la convivència i la igualtat de drets i oportunitats	23
2. Un nou finançament per a Catalunya	23
3. Les sobiranes compartides	24
4. Els valors republicans	24
5. En defensa de la llengua catalana i per la promoció del seu ús social	25
6. A favor de la cultura de pau en la construcció nacional	25

Una presència decisiva

Una de les aportacions més genuïnes de CCOO de Catalunya al llarg de la seva història ha estat la construcció d'un projecte sindical amb un caràcter de classe i nacional.

I això que avui és un fet més que compartit no ha estat sempre així. Des de diferents tradicions sindicals s'ha defensat la idea que les reivindicacions nacionals eren una qüestió que només interessava a la burgesia, que situava als treballadors i treballadores en una posició subalterna i els desviava dels seus objectius de classe.

Superant aquesta visió, a principis del segle xx l'anarcosindicalista Salvador Seguí, *el Noi del Sucre*, va denunciar la instrumentalització que feia la burgesia del fet nacional i va reivindicar, en referència a la CNT i a la classe obrera en general: "Nosaltres som més catalans que ells que tan presumeixen de catalanisme".

Salvador Seguí és el sindicalista més rellevant de la primera part del segle xx a Catalunya i és per a CCOO un referent pel seu compromís i la seva aportació en la defensa dels drets socials i nacionals.

Amb aquestes i noves referències, durant la segona meitat del segle XX Comissions Obreres va construir de forma autònoma el seu projecte de sindicat de classe i nacional que ha estat el majoritari a Catalunya des de la seva fundació i fins al dia d'avui.

El projecte de CCOO entronca amb la tradició del federalisme republicà d'esquerres i del PSUC en la lluita contra la dictadura. I és un projecte que es reconeix en l'internacionalisme i que va aplegar gent de diferents corrents ideològics: comunistes, socialistes, cristians, antics anarcosindicalistes i també moltes persones que no pertanyien a cap adscripció concreta.

És un projecte que posa en valor la funció social del treball, la defensa de la cosa pública i que lluita per l'aprofundiment dels drets de ciutadania. I és un projecte que fa de la defensa de la cohesió social una de les seves prioritats.

És per tot això que no es pot entendre el procés de construcció nacional de Catalunya en els últims 60 anys sense la presència decisiva de Comissions Obreres.

Creació de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Les Comissions Obreres es van fundar el 20 de novembre de 1964 a l'església de Sant Medir de Barcelona i l'any 1966, culminant tot un procés d'extensió sectorial i territorial, es va crear la Comissió Obrera Nacional de Catalunya (CONC).

Un fet a ressaltar és que Comissions Obreres és una de les primeres organitzacions que incorpora el terme "nacional" a les seves sigles en clau de catalanitat. És tota una declaració de principis.

Les Comissions Obreres de Catalunya es defineixen des del seu naixement com a sindicat de classe i nacional. Una idea que uneix la lluita pels drets socials amb la lluita pels drets nacionals i considera que tots dos elements formen part d'un mateix procés emancipador.

Durant els anys de lluita contra la dictadura, les plataformes reivindicatives de Comissions van recollir millores salarials i laborals però també la reclamació de les llibertats democràtiques i el reconeixement del dret de vaga.

Aquesta diversitat de reivindicacions és també expressió d'un altre dels trets diferencials de Comissions Obreres: el seu caràcter sociopolític, que incorpora al projecte sindical la defensa d'interessos generals i la voluntat de transformar la societat.

Per lluitar per aquests objectius, i conscient de la comunitat d'interessos dels treballadors i treballadores dels diferents pobles de l'Estat espanyol i de la solidaritat i coordinació amb ells, la Comissió Obrera Nacional de Catalunya es confedera de forma voluntària en la Confederació Sindical de CCOO.

El pensament de Cipriano García

No es pot oblidar que el projecte sindical de Comissions Obreres el van construir persones nascudes a Catalunya conjuntament amb moltes altres persones vingudes d'altres punts d'Espanya i que van tenir un protagonisme determinant, com és el cas de Cipriano García.

Cipriano García, un dels fundadors del sindicat, és una figura clau en la construcció del projecte de sindicalisme de classe i nacional de les Comissions Obreres de Catalunya. Per la seva aportació i trajectòria, és el sindicalista més rellevant de la segona meitat del segle xx a Catalunya.

Al seu document *La clase obrera y el problema nacional*, de 1970, Cipriano García afirma: “Catalunya, que reúne las características esenciales que la definen como nación, tiene el legítimo derecho y el deber de plantearse el reconocimiento de su personalidad nacional. Ninguno de los rasgos esenciales que caracterizan una nación están ausentes en la vida y obra de Catalunya. Entre las fuerzas sociales en presencia que pugnan por la solución del problema nacional, la clase obrera en tanto que fuerza fundamental en el proceso productivo y creador, es por naturaleza la más arraigada en la vida nacional e interesada en la solución de todos y cada uno de sus problemas”.

Cipriano García afegeix que “cualquier solución válida que quiera darse al problema nacional debe empezar por tener en cuenta como un todo el conjunto de los trabajadores que viven, sufren y luchan en Catalunya”. I acaba reivindicant “el derecho del pueblo de Catalunya al respeto de su cultura y su lengua, el derecho a autogobernarse y regir sus propios destinos que sólo serán plenamente alcanzados en el marco de la conquista de la más amplia libertad y democracia”.

En els seus escrits, Cipriano García defensa que la classe obrera ha d'assumir un paper dirigent en la solució del problema nacional.

Disputar l'hegemonia i afavorir la cohesió social

Des dels seus orígens, Comissions Obreres defensa que Catalunya és una nació i que la classe treballadora, si vol tenir un paper protagonista en el procés de construcció nacional i disputar l'hegemonia, ha d'assumir el fet nacional com a propi. No hi ha gaires precedents històrics on això és manifesti d'una forma tan conscient i nítida.

Aquesta decisió va contribuir a la incorporació de treballadors i treballadores, molts d'ells nascuts fora de Catalunya, a la lluita per la recuperació de les llibertats nacionals del nostre poble.

La tasca que Comissions Obreres ha fet al llarg de la seva història és un factor que ha ajudat a la cohesió social del país i ha contribuït a evitar riscos de fractura social per raons d'origen.

Comissions Obreres, aprofundint en aquesta línia, incorpora als seus Estatuts el principi de sindicat de la diversitat d'origen amb el compromís de lluitar pels drets dels treballadors i treballadores immigrants i la seva plena igualtat en l'accés als drets laborals, socials i polítics. És la primera

organització que va crear un àmbit com el CITE per assessorar i donar suport a les treballadores i treballadors estrangers.

Un altre factor de cohesió és la defensa de la cultura de la solidaritat i la cooperació, i amb aquest objectiu el sindicat ha creat la Fundació Pau i Solidaritat. El seu compromís amb el sindicalisme internacionalista s'expressa en els marcs de la Confederació Europea de Sindicats (CES) i de la Confederació Sindical Internacional (CSI), de les quals forma part.

Una voluntat unitària

Un altre dels trets que identifiquen Comissions Obreres és la seva voluntat unitària, posada de manifest al llarg de la seva història.

CCOO va defensar la unitat per lluitar contra la dictadura i recuperar les llibertats democràtiques, i defensa la unitat sindical, la unitat en la defensa de la llengua catalana, la unitat per enfortir l'autogovern de Catalunya i la unitat per avançar en la solució del conflicte polític del nostre país.

El sindicat afirma que treballar de forma unitària i amb la participació més àmplia de la ciutadania és la millor forma per fer avançar els drets socials i nacionals i recorda que mai hem estat tan forts com quan hem lluitat de forma unitària per assolir els objectius com a classe i com a país.

La defensa dels drets socials i nacionals

Comissions Obreres defensa que els drets socials i nacionals són inseparables.

CCOO defensa la millora de les condicions de vida i treball, la reversió de les retallades socials, la lluita contra les desigualtats i l'ampliació de drets com la millor via per avançar en la construcció nacional.

CCOO defensa que necessitem un nou model productiu orientat a satisfer les necessitats de les persones i sostenible en termes mediambientals. I defensa una societat articulada al voltant del treball digne, que creï ocupació de qualitat i que acabi amb les discriminacions i la precarietat.

CCOO sosté que la defensa de la cosa pública en sectors claus per al benestar de la ciutadania -com la salut, l'educació i els serveis socials- ha de ser una aposta de país.

En relació a aquests objectius, CCOO es defineix en els seus Estatuts com a sindicat feminista i vol que el feminisme sigui el motor necessari per a la construcció d'una societat més justa, igualitària i lliure de violències.

El dret a l'autodeterminació als Estatuts del sindicat

Els Estatuts de CCOO de Catalunya, amb diferents formulacions al llarg del temps, recullen el dret a l'autodeterminació. Que el poble de Catalunya pugui democràticament decidir el seu futur és una idea que sempre ha estat present en els documents del sindicat.

Al 12è Congrés de la CONC, celebrat el maig del 2021, es va aprovar el text següent: "Les CCOO es declaren partidàries del desenvolupament progressista del marc democràtic institucional per seguir aprofundint en el ple exercici de l'autogovern de la nació catalana. El sindicat respecta i defensa les aspiracions de la ciutadania de Catalunya i l'exercici del seu dret a l'autodeterminació per fer avançar de forma indestruïble el progrés nacional i social".

D'altra banda, els Estatuts de la Confederació Sindical de CCOO, amb una altra formulació, també recullen aquest concepte: "La CS de CCOO, conseqüent amb la defensa que històricament manté dels drets nacionals i autonòmics dels pobles d'Espanya, reconeix el dret d'autodeterminació dels pobles que desitgen exercir-lo, a través dels mecanismes establerts en la Constitució per a la seva reforma".

Comissions Obreres i l'Assemblea de Catalunya

L'Assemblea de Catalunya es va constituir el 7 de novembre de 1971 a l'església de Sant Agustí, al barri del Raval de Barcelona. L'Assemblea de Catalunya va ser el principal organisme unitari de lluita contra el franquisme i va popularitzar la reivindicació de Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia.

En el seu primer comunicat, l'Assemblea va fer una "crida a tot el poble català -i considerem català tots els que viuen i treballen a Catalunya- perquè incorpori la perspectiva global del canvi democràtic a cada una de les seves lluites concretes".

Comissions Obreres va tenir un paper protagonista en el procés de creació i desenvolupament de l'Assemblea de Catalunya. A l'acte fundacio-

nal van assistir representants de CCOO de les següents localitats: Manresa-Sallent, Sabadell, Terrassa, Vallès Oriental, Baix Llobregat, Tarragona, Mataró, Blanes, Badalona, Lleida i Barcelona.

Seixanta anys després de la fundació de l'Assemblea de Catalunya, la tardor del 2021, per mantenir viva la seva memòria i el seu llegat unitari, CCOO va organitzar un acte que es va celebrar a l'Església de Sant Agustí, en el mateix lloc on es va crear.

La celebració de l'Onze de Setembre

Comissions Obreres va estar present des del 1967 en les convocatòries de la Diada Nacional de l'Onze de Setembre tot desafiant la repressió franquista. Molts membres de CCOO van anar a la presó defensant les llibertats nacionals de Catalunya.

Comissions Obreres va participar, amb el PSUC i la Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, en les manifestacions il·legals de l'Onze de Setembre i va fer crides a la participació dels treballadors i treballadores, tal com es recull en publicacions clandestines de l'època.

Una d'aquestes publicacions és *Lluita Obrera*, òrgan de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya, que en el seu número 3, d'agost de 1972, i sota el títol "Llibertats nacionals-Lluites obreres", denuncia la repressió de la personalitat de Catalunya pel règim franquista i lliga la lluita per la millora de les condicions laborals i salarials a la lluita per l'amnistia, les llibertats i el dret d'autodeterminació.

Lluita Obrera, que inicialment es publicava en castellà amb la capçalera en català, anys després es publicarà íntegrament en català dins del procés de normalització lingüística desenvolupat pel sindicat.

La revista incorpora com a lema la coneguda frase de Francesc Layret: "Quan els treballadors fan vaga no és que no vulguin treballar, sinó que ho volen fer en millors condicions".

Francesc Layret, advocat laboralista i polític d'esquerres, assassinat per pistolers de la patronal el 1920, és una altra de les figures de referència del sindicalisme de classe i nacional.

23-F: vaga general en defensa de la democràcia

El 23-F de 1981, en resposta a l'intent de cop d'Estat, CCOO de Catalunya va convocar una vaga general en defensa de les llibertats democràtiques i nacionals. En aquells moments va ser pràcticament l'única reacció social, real i efectiva, en defensa de la democràcia.

La convocatòria va tenir un seguiment important en centenars de centres de treball i en les principals empreses catalanes, amb aturades de 24 hores, en alguns casos, i aturades parcials i assemblees en altres.

La convocatòria i realització efectiva de vaga general el 23-F està documentada en publicacions i documents que es poden consultar a l'Arxiu Històric de CCOO de Catalunya.

L'actuació de CCOO davant de l'intent de cop d'Estat és una expressió del compromís del sindicat amb la defensa de la democràcia i de les llibertats de Catalunya, la liquidació de les quals era un dels objectius dels colpistes.

Recordar l'actuació de CCOO en aquells moments és a la vegada fer un exercici de recuperació de la memòria històrica i democràtica.

Preservar la memòria històrica del moviment obrer

Comissions Obreres va crear, el 1990, el seu Arxiu Històric amb la voluntat de contribuir a preservar la història del moviment obrer català. La seva gestió està encomanada a la Fundació Cipriano García - CCOO de Catalunya.

L'Arxiu Històric de CCOO és un espai de referència per conèixer la història del moviment obrer a la Catalunya contemporània i està reconegut com a entitat col·laboradora de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

L'Arxiu Històric de CCOO custodia un fons molt important de premsa editada durant la clandestinitat i l'exili durant la lluita contra el franquisme per part d'organitzacions sindicals, polítiques i de moviments socials (veïnals, estudiantils...). També inclou documentació de jurats d'empresa i comitès, fons personals de dirigents sindicals i advocats laboristes, una col·lecció de cartells i uns fons fotogràfic.

Un dels projectes singulars de l'Arxiu Històric de CCOO és la seva col·lecció de fonts orals o *Biografies Obreres* de militants sindicals on es recullen les seves experiències i trajectòries personals.

L'Arxiu Històric de CCOO ha recuperat un important volum d'audiovisuals editats durant els darrers anys de la dictadura franquista i la transició i té signat un acord amb l'Institut del Cinema Català per conservar-los en les seves instal·lacions en condicions òptimes.

La gran majoria dels fons de l'Arxiu Històric de CCOO de Catalunya estan digitalitzats o en procés de ser-ho per tal de facilitar la seva consulta.

Bateig de l'Estadi Olímpic amb el nom de Lluís Companys

Abans de la celebració dels Jocs Olímpics de 1992 a Barcelona, quan s'estava preparant l'esdeveniment, Comissions Obreres va proposar que l'Estadi Olímpic de Montjuïc portés el nom de Lluís Companys, en record del president de la Generalitat de Catalunya, l'únic màxim mandatari assassinat pel feixisme a Europa.

Aquesta proposta era una manera de fer un reconeixement a Lluís Companys i a totes les persones assassinades per lluitar per la democràcia al nostre país. A la vegada, i donat que Lluís Companys va ser el president d'honor de l'Olimpíada Popular que estava convocada a Barcelona, el juliol de 1936, i que es va suspendre per l'esclat de la guerra civil, la proposta pretenia reconèixer també l'alternativa popular als Jocs Olímpics de Berlín que els nazis van convertir en un instrument de propaganda.

Més endavant, i amb motiu del 60è aniversari de l'afusellament de Lluís Companys, CCOO va impulsar de nou la iniciativa de bateig de l'Estadi Olímpic amb una campanya d'adhesions entre les entitats socials i la ciutadania per tal d'aconseguir aquest objectiu. En aquesta campanya va participar de forma molt activa Acció Jove de CCOO.

Tota aquesta pressió va ser necessària per contrarestar la idea dels qui proposaven el nom de Juan Antonio Samaranch per batejar la gran instal·lació esportiva de Montjuïc, al·legant el seu paper com a president del COI i amagant el seu passat feixista com a jerarca i polític falangista. Finalment, el 2001, el plenari de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar la proposta de posar el nom de Lluís Companys a l'Estadi Olímpic.

Creació del Seminari Salvador Seguí

El Seminari Salvador Seguí es va crear el 1999 i, dins del marc de la Fundació Cipriano García, aporta reflexió i proposta a CCOO sobre el sindicalisme de classe i nacional.

Un dels objectius del Seminari Salvador Seguí és impulsar el debat dins de Comissions Obreres i en el conjunt de la societat sobre els drets socials i nacionals.

El Seminari Salvador Seguí ha exercit una tasca en favor del reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya, ha defensat la millora i l'ampliació de l'autogovern i ha rebutjat els arguments que pretenen justificar una recentralització política i administrativa amb l'excusa d'atribuir-li una suposada funció de garantia d'igualtat.

El Seminari Salvador Seguí elabora documents i organitza dos actes anuals: un als voltants de l'Onze de Setembre, amb motiu de la celebració de la Diada Nacional de Catalunya, i un altre als voltants del 10 de març, per recordar la figura de Salvador Seguí, *el Noi del Sucre*, coincidint amb la data del seu assassinat per pistolers patronals.

Col·laboració dels territoris de parla catalana

Les CCOO de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears mantenen des de fa molts anys una estreta col·laboració en favor de la recuperació de la identitat cultural i lingüística dels territoris on les respectives confederacions exerceixen les seves actuacions.

Les tres confederacions sindicals i les federacions d'Educació dels tres territoris de parla catalana comparteixen un espai de trobada sindical i de col·laboració en projectes culturals i en defensa de la llengua que ha donat lloc al projecte *Onada*, que té per objectiu potenciar les convocatòries de premis culturals a les tres demarcacions.

En el marc d'aquesta col·laboració, i amb l'objectiu d'oferir un marc de reflexió, formació, debat i intercanvi d'experiències entre els i les joves de Comissions Obreres de parla catalana, l'any 2003 ja es va constituir l'espai de trobada *A 3 bandes*, impulsat per Acció Jove de CCOO de Catalunya, la Secretaria de Joventut de CCOO del País Valencià i Acció Jove de CCOO de les Illes Balears.

Constitució de l'espai Galeuscat

Les Confederacions de CCOO de Catalunya, Galícia i Euskadi van crear l'espai Galeuscat per avançar en l'autogovern i posar en valor els drets nacionals i socials dels seus pobles, des dels principis de la solidaritat i la cooperació.

La primera trobada de Galeuscat es va celebrar l'any 1992 a Sant Sebastià i va tractar dels marcs autonòmics de relacions laborals i la dimensió social de l'autogovern.

Des d'aquella data i fins a l'actualitat s'han fet onze reunions, alternant-ne les seus. La darrera trobada es va celebrar a primers del 2023 a Santiago de Compostela.

La descentralització política de l'Estat i l'aposta per avançar en un model federal i plurinacional han estat objecte de debat, juntament amb temes com la configuració dels marcs de negociació col·lectiva, els sistemes de protecció social o la necessitat de construir un nou contracte social pel segle XXI.

Aposta pel marc català de relacions laborals i socials

Entre les aportacions més significatives de Comissions Obreres a la construcció nacional cal destacar la reivindicació de crear un marc català de relacions laborals i socials per donar una millor resposta a la realitat econòmica, social i institucional de Catalunya.

Aquesta és una proposta que CCOO va formular al començament dels anys vuitanta i que, anys després, s'incorporaria al text del nou Estatut de Catalunya.

El marc català de relacions laborals es fonamenta en tres pilars:

1. Ampliació de competències en matèria laboral i social:
 - Desenvolupament de les polítiques actives d'ocupació
 - Gestió dels recursos per a la formació professional
 - Plenes competències per constituir un sistema de protecció contra la pobresa i l'exclusió social.
 - Competències en immigració per gestionar els plans d'acollida i participar en la definició dels fluxos dels treballadors i treballadores migrants.

- Govern del procés electoral amb la creació de la comissió de seguiment de les eleccions sindicals a Catalunya.
2. Reforçament del paper dels interlocutors socials i de la concertació social.
Això implica desenvolupar àmbits de negociació amb la patronal sobre qüestions laborals com els Acords Interprofessionals de Catalunya. I també implica la negociació amb el Govern català i els empresaris sobre les polítiques públiques.
La conquesta de la Llei de participació institucional i la creació del Consell del Diàleg Social de Catalunya, que vetlla pel desenvolupament del diàleg i la concertació social, són fruit d'aquesta estratègia de concertació.
 3. Desenvolupament de la negociació col·lectiva i l'impuls als convenis d'àmbit nacional de Catalunya.
Aquesta facultat ha estat reconeguda pel Tribunal Suprem a instàncies de Comissions Obreres.

Aquestes iniciatives són una forma concreta i pròpia del sindicalisme de contribuir a la construcció nacional, tot desenvolupant àmbits d'actuació més propers a les persones i que poden contribuir a millorar la cohesió social i les condicions de vida i treball.

La proposta de la Renda Garantida de Ciutadania

Entre les propostes més destacades que Comissions Obreres ha fet per omplir de contingut el marc català de drets socials i nacionals i lluitar contra la pobresa i l'exclusió social està l'establiment de la Renda Garantida de Ciutadania, que es va recollir en el nou Estatut de Catalunya del 2006.

El 1990 es va crear a Catalunya el Programa Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció (PIRMI), fruit de la iniciativa de CCOO, amb l'objectiu que es garantissin uns ingressos mínims per a les persones que no disposaven de rendes i vinculat a un compromís de participació en accions d'inserció laboral.

El 2003, CCOO va presentar una proposta de Renda Garantida de Ciutadania que fos l'evolució natural de la Renda Mínima d'Inserció per tal de convertir-se en un dret subjectiu de ciutadania de protecció davant de la pobresa.

És un dret incondicionat i universal per garantir a totes les persones sense un determinar nivell de recursos poder disposar d'uns ingressos mínims que els assegurin una vida digna.

Aportacions al capítol de drets i deures de l'Estatut

Una altra aportació de CCOO al marc institucional es va produir durant el procés d'elaboració del nou Estatut de Catalunya del 2006, en el capítol de drets i deures.

Aquest apartat de l'Estatut, un dels més avançats pel que fa a continguts, incorpora aportacions en matèria laboral i social fetes pel sindicat.

Cal recordar que els textos estatutaris anteriors, els de 1932 i 1979, no recollien cap capítol de drets i deures i que el recolzament de les forces socials i polítiques d'esquerres va ser determinant per a la seva inclusió en el nou Estatut aprovat el 2006.

El capítol de drets i deures permet ampliar el drets socials de ciutadania de forma complementària als reconeguts en la Constitució Espanyola. Entre els drets incorporats hi ha la Renda Garantida de Ciutadania.

Acció en defensa de la llengua i la cultura catalanes

Des de la seva fundació, CCOO té com a objectiu la defensa dels drets laborals i també dels drets de ciutadania. Entre aquests drets hi ha els drets lingüístics.

CCOO ha estat un subjecte actiu en el procés de recuperació i normalització de la llengua catalana des de la consideració que el seu coneixement i el seu ús és un dret de tota la ciutadania.

En aquesta línia, CCOO va participar en l'experimentació, la definició i l'extensió del model d'escola catalana juntament amb els moviments de renovació pedagògica i d'altres. La llei de Normalització Lingüística de 1983 institucionalitza el model que impedeix la segregació de l'alumnat per llengua familiar, adopta la immersió lingüística com a marc metodològic i el català com a llengua vehicular del sistema educatiu, i promou l'objectiu d'assolir plena competència bilingüe per a tot l'alumnat.

El sindicat considera que la llengua catalana, en tant que llengua pròpia de Catalunya, ha de ser l'espai comú de relació entre les persones i un vehicle d'integració social i d'igualtat d'oportunitats.

D'altra banda, l'empresa és un espai de socialització molt important i per aquesta raó CCOO s'esforça per fer avançar l'ús social del català en el món del treball.

El compromís de Comissions Obreres en defensa de la llengua catalana ha estat un dels seus signes d'identitat i es va refermar el 2022 en el document elaborat pel Seminari Salvador Seguí *En defensa de la llengua catalana i per la promoció del seu ús social*.

1.- Creació del Servei Lingüístic de CCOO

El 1988, CCOO va subscriure un conveni amb la Generalitat de Catalunya per crear el Servei Lingüístic i dinamitzar i impulsar l'ús de la llengua catalana a l'interior del sindicat.

Entre les seves finalitats hi ha la traducció i la correcció de textos, garantir les versions catalanes dels convenis col·lectius i fer cursos d'aprenentatge en català. En l'actualitat, el Servei Lingüístic de CCOO revisa anualment al voltant de 5.000 pàgines.

Els eixos d'actuació del Servei Lingüístic han estat la promoció del coneixement del català com a premissa necessària per poder-lo usar, l'obertura d'àmbits del món del treball en què es pogués emprar el català amb normalitat i la promoció del lligam emocional amb la llengua catalana.

Cal ressaltar la cooperació del Servei Lingüístic amb el TermCat a l'hora d'incorporar a la llengua catalana expressions que permeten descriure i viure en la nostra llengua el treball, el dret del treball i, especialment, el treball de les dones.

2.- Acords de col·laboració per la promoció de l'ús social del català

Comissions Obreres ha subscrit diversos acords de col·laboració amb entitats i administracions per a impulsar l'ús del català al món laboral i a la societat.

L'any 2003, CCOO va establir un conveni de col·laboració amb Òmnium Cultural per a la promoció de l'ús social de la llengua catalana.

L'any 2007, el sindicat va signar un acord de col·laboració amb l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Catalana pel foment de l'ús quo-

tidià del català a les administracions públiques i, de manera especial, en l'àmbit de l'administració de Justícia.

D'altra banda, CCOO també va establir un conveni de col·laboració amb el Consell General d'Aran per tal de promoure la difusió de la realitat lingüística i cultural de la Vall d'Aran entre la seva afiliació.

3.- Protocols entre les CCOO de Catalunya, del País Valencià i les Illes en matèria de normalització lingüística

CCOO reconeix la unitat de llengua catalana i ha potenciat mecanismes de cooperació entre les Comissions Obreres del País Valencià, les Illes Balears i Catalunya.

Aquesta voluntat compartida ha portat a una intensa col·laboració en matèria de normalització lingüística.

El 1993 es va signar un protocol de col·laboració entre les secretaries de Formació de CCOO de Catalunya, el País Valencià i les Illes per a establir una coordinació permanent entre els tres serveis lingüístics.

El 2010, les tres confederacions van presentar la publicació digital conjunta *La Teranyina*, que debat i reflexiona sobre temes vinculats a la llengua i la cultura catalanes i que parteix de l'aposta de les tres organitzacions en defensa de la unitat de la llengua.

4.- Defensa de l'escola catalana

CCOO defensa un model d'escola pública catalana, de qualitat, laica, inclusiva i democràtica. L'escola no ha de separar l'alumnat per llengua ni per cap altre motiu per tal de ser fidels a un dels seus objectius principals: ser la base de la convivència democràtica.

El sindicat reconeix el paper positiu que ha tingut la immersió lingüística i considera imprescindible el manteniment d'un únic model educatiu en què el català sigui la llengua vehicular d'aprenentatge, com a garantia de cohesió social i d'accés al coneixement del català i del castellà en igualtat de condicions.

CCOO va impulsar la creació del marc de Somescola en defensa del model d'escola catalana que no segrega l'alumnat per llengua d'origen i entén el plurilingüisme com a riquesa cultural.

El sindicat considera que la defensa del model d'escola s'ha de fer de forma activa i, en aquest sentit, ha participat en totes les mobilitzacions en favor de l'escola catalana.

Comissions Obreres ha treballat en tot moment per construir consensos i es manifesta absolutament allunyada dels que utilitzen les llengües de forma partidista per atiar el conflicte polític.

5.- Premi de poesia Miquel Martí i Pol

CCOO desenvolupa una important tasca cultural amb la promoció d'activitats que transmeten els valors del món del treball i tot allò que representa el sindicat, com ara la solidaritat, la convivència i la democràcia.

Aquesta tasca entronca amb la cultura i la llengua catalanes i està oberta a la incorporació de totes les noves aportacions de la diversitat que enriqueixen la nostra cultura.

Entre aquestes activitats sobresurt el Premi de Poesia Miquel Martí i Pol, que el 2023 arriba a la seva 33a edició, i que ret homenatge a un dels més grans poetes del país, distingit per la seva qualitat artística i sensibilitat social.

CCOO i el conflicte polític amb l'Estat espanyol

Històricament, la Comissió Obrera Nacional de Catalunya ha defensat que Catalunya és una nació i que té el dret a decidir la forma de relació que vol tenir amb l'Estat espanyol.

En un context social i polític molt difícil, CCOO de Catalunya s'ha esforçat per mantenir una actitud compromesa i coherent amb els principis i valors del sindicat i amb la responsabilitat que comporta ser la primera organització social i sindical del país.

Des d'aquesta voluntat, CCOO ha defensat un posicionament que es fonamenta en el sindicalisme de classe i nacional, en el respecte a la pluralitat i diversitat dels seus afiliats i afiliades, i en la independència sindical.

Aquesta independència respon a l'existència d'un projecte sindical propi i se sustenta en el vincle social i en la no subordinació dels objectius socials a estratègies partidistes.

Els posicionaments de CCOO han estat orientats i avalats per les resolucions acordades en els seus congressos per una amplíssima majoria.

CCOO ha rebutjat la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006 perquè retalla el seu contingut tot

contradient la voluntat expressada pel poble català a través d'un referèndum i posa en qüestió l'encaix entre la realitat nacional de Catalunya i l'Estat espanyol. És una sentència que, d'altra banda, vol tancar la possibilitat d'un desenvolupament obert i progressiu de la Constitució.

En relació a la consulta, el sindicat va defensar l'acord del Pacte Nacional pel Referèndum on es reclamava la celebració d'un referèndum pactat i reconegut per la comunitat internacional.

Comissions Obreres ha expressat el seu desacord amb les decisions i actuacions unilaterals vinguin d'on vinguin. Considera que l'unilateralisme, lluny d'avançar en la construcció de solucions al conflicte polític, radicalitza les posicions i obre escenaris de tensió en la societat catalana.

En aquesta línia, CCOO ha reprovat la criminalització de la protesta, la judicialització del conflicte polític, la unilateralitat com a contraposició del consens i la renúncia als espais de diàleg.

CCOO ha denunciat l'aplicació de l'article 155 de la Constitució i ha reclamat la recuperació plena de l'autogovern i les seves institucions. Ha demanat la llibertat dels dirigents polítics i socials independentistes condemnats per sentències desproporcionades associades a un ús de la violència que no s'ha produït. Ha donat suport als indults en general i va signar, concretament, la petició d'indult de la sindicalista de la UGT Dolors Bassa. CCOO s'ha mostrat favorable a totes les mesures que s'han pres encaminades a la normalització del conflicte polític.

CCOO ha manifestat també que la normalització democràtica requereix trobar una solució àmplia per a totes les persones amb causes obertes per exercir els seus drets socials i polítics de forma pacífica i defensa tots els mecanismes legals que ho facin possible, sense excloure'n cap.

D'altra banda, CCOO ha expressat la seva preocupació pel canvi de seu feta per un seguit d'empreses catalanes i ha reclamat que se sumessin a les iniciatives de diàleg i negociació i no prenguessin decisions desproporcionades i irreversibles.

La posició de CCOO davant del conflicte polític s'ha expressat a través de diverses iniciatives:

1.- Defensa del diàleg i d'una solució negociada al conflicte

CCOO defensa que els conflictes en democràcia es resolen amb més democràcia. Amb aquesta convicció, el sindicat s'ha pronunciat a favor del diàleg i per una solució negociada, ha denunciat la utilització de la Justí-

cia per resoldre un conflicte que és polític i s'ha posicionat a favor d'una consulta pactada i reconeguda, el resultat de la qual haurà de ser políticament vinculant i efectiu.

En aquesta línia, conjuntament amb la Confederació Sindical de CCOO, va proposar una doble via de negociació per desbloquejar el conflicte polític: la creació d'una taula per acordar un nou marc d'autogovern per a Catalunya, mitjançant una ponència de reforma de la Constitució, i la creació d'una segona taula que acordés les condicions d'un referèndum a Catalunya.

2.- Treball per la cohesió social

Comissions Obreres ha treballat per construir espais inclusius que superin la confrontació i ho ha fet des de la convicció que els canvis estructurals requereixen majories socials àmplies i transversals i acords polítics que permetin fer-los efectius. Ningú es pot atribuir en exclusiva la representació de tota la societat.

CCOO ha fet crides a preservar la convivència i en favor del respecte a la diferència i al reconeixement de la pluralitat que s'expressa en la societat catalana.

El sindicat considera que els problemes de la gent treballadora són la primera preocupació i que les reivindicacions socials no s'han de veure postergades ni subordinades a la dinàmica política.

D'altra banda, CCOO defensa que la lluita contra tota mena de discriminació, començant per la de gènere, i en favor d'oferir un futur a la gent jove i d'afavorir la igualtat de drets per a totes les persones, amb independència del seu origen, són factors que contribueixen a la cohesió social.

3.- Participació en espais unitaris

Comissions Obreres ha participat en tots els espais unitaris de la societat civil catalana, seguint la tradició del sindicat des de la seva fundació.

Amb el lema "Som una nació. Nosaltres decidim", ha participat de la convocatòria de manifestació del 10 de juliol del 2010 contra la sentència del TC que retallava l'Estatut.

Ha format part del Pacte Nacional pel Dret a Decidir, que es va constituir el 2013, amb presència de les institucions més representatives del país, el món local, les forces polítiques i les principals entitats de la societat civil. Així mateix, CCOO ha participat del Pacte Nacional pel Referèndum al

què, el 2016, es van adherir més de 4.000 entitats.

De la mateixa manera, CCOO ha participat de la Taula per la Democràcia, creada el 2017, integrada per entitats, sindicats i organitzacions representatives de la societat com a espai de diàleg per donar una resposta unitària en defensa de les institucions catalanes.

CCOO també ha format part del grup impulsor de l'Espai Democràcia i Convivència que va convocar la mobilització amb el lema "Pels drets i les llibertats, per la democràcia i la cohesió, us volem a casa", i de la Comissió Independent de Mediació, Diàleg i Concertació impulsada pel Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) amb l'objectiu de reduir la tensió i trobar una solució pactada al conflicte polític.

Amb aquests mateixos objectius, CCOO ha estat present en espais unitaris de caire local o comarcal a Girona, la Garrotxa, el Baix Llobregat, Granollers, Mollet, Mataró, Manlleu, Terrassa i Lleida.

4.- Convocatòria de l'aturada de país del 3-O

Comissions Obreres va condemnar amb fermesa les actuacions repressives de l'1 d'octubre del 2017 i, en el marc de la Taula per la Democràcia, va convocar el dia 3 d'octubre una aturada de país per protestar contra la violència de les càrregues policials i per defensar un marc democràtic que tingui per principis el diàleg, el respecte i la negociació d'una solució política.

Aquesta convocatòria d'aturada de país pel 3-O, adreçada al conjunt de la ciutadania de Catalunya, es va fer la tarda de l'1 d'octubre del 2017 des de la seu nacional de Comissions Obreres i la van impulsar de forma unitària els sindicats CCOO, UGT i Unió de Pagesos, la patronal Pimec, Òmnium Cultural, l'Assemblea Nacional Catalana, la Federació d'ONG Fede-cat, la Unió de Federacions Esportives de Catalunya i l'Assemblea d'Actors i Directors de Catalunya.

L'aturada de país va estar motivada per unes circumstàncies excepcionals i responent a una lògica compartida per la gran majoria de les organitzacions socials i cíviques de Catalunya. No es pot confondre amb una convocatòria de vaga general, que és un instrument de defensa dels treballadors i treballadores en el marc del conflicte capital-treball. En aquest sentit, i de cara a l'aturada del 3-O, es va cridar a arribar a acords a les empreses per a la celebració de la protesta, que va tenir un seguiment massiu.

Propostes per avançar en la construcció nacional

Comissions Obreres, al llarg de la seva trajectòria, ha fet nombroses propostes per avançar en la construcció nacional. En aquesta tasca ha col·laborat el Seminari Salvador Seguí amb diversos documents. Algunes de les seves idees força són:

1. L'aposta per la convivència i la igualtat de drets i oportunitats

El caràcter estructural de la immigració a la societat catalana comporta la necessitat d'un canvi de paradigma i la necessitat de defugir qualsevol visió instrumental. En aquesta línia, CCOO reclama un model de gestió dels fluxos migratoris eficaç i que generi un cercle virtuós en matèria d'immigració i treball.

CCOO aposta per fer del català una llengua d'acollida en una societat que garanteixi la igualtat de drets i oportunitats. El sindicat manifesta la necessitat de que l'escola sigui inclusiva per fer front a les desigualtats. La participació en la vida social i política com a factor de cohesió. Garantir l'accés als serveis públics. I una major sensibilització ciutadana per desmuntar els rumors i els estereotips que fomenten la xenofòbia i el racisme.

CCOO impulsa acords a les empreses per a la gestió de la diversitat i la no discriminació, i promou la participació dels treballadors i treballadores immigrants en tots els àmbits de l'activitat sindical.

2. Un nou finançament per a Catalunya

Comissions Obreres s'ha declarat ferma partidària d'un nou sistema de finançament per a Catalunya que porti el nivell de recursos suficients per a l'exercici de les competències d'autogovern i per a garantir els drets socials.

Cal un nou sistema de finançament que permeti assolir els reptes que té Catalunya davant de l'emergència climàtica i les transicions energètica i digital, que han de ser justes, i que alhora contribueixi a la millora de la protecció social i la reconstrucció de l'estat del benestar.

El nou model de finançament ha de permetre guanyar en autonomia financera i en responsabilitat fiscal, acomplir amb el principi d'ordinalitat i incorporar una Agència Tributària pròpia coordinada amb la de l'Estat espanyol per lluitar de forma eficaç contra el frau fiscal i l'economia submergida.

El nou finançament també requereix d'una fiscalitat més justa que porti més recursos. El nostre sistema fiscal descansa bàsicament en les rendes

del treball i cal que les grans empreses i els que més tenen contribueixin de forma més equitativa per raons de justícia social i d'eficiència econòmica.

3. Les sobiranies compartides

En un món cada vegada més interdependent, un concepte com el de sobirania compartida, que és acceptat amb normalitat quan es refereix a la Unió Europea o als tractats internacionals, s'ha de poder contemplar també en l'àmbit de l'Estat com a una oportunitat per aconseguir un millor encaix territorial.

Cal explorar noves articulacions de la sobirania que s'adaptin a les realitats i necessitats actuals i que puguin contribuir a construir nous consensos i a la resolució del conflicte polític de Catalunya amb l'Estat espanyol. Això inclou el reconeixement de Catalunya com a nació en el marc d'un estat plurinacional.

A la Constitució Espanyola es diferencien nacionalitats i regions però aquesta és una via que no s'ha desenvolupat. Aquest fet diferencial pot omplir-se de contingut amb una lectura oberta del text constitucional que contempli, entre d'altres possibilitats, la cessió de competències de titularitat estatal a les comunitats autònomes.

4. Els valors republicans

Els valors republicans formen part del patrimoni de les Comissions Obres des de la seva fundació. Reconèixer i projectar aquests valors pot ser avui un punt de trobada de diverses tradicions i aspiracions de l'esquerra social i política i una oportunitat per reconstruir un projecte compartit i generar nous consensos sociopolítics.

El republicanisme s'associa històricament amb la democràcia i es relaciona amb el foment d'una cultura cívica més robusta i amb l'organització d'unes institucions polítiques que afavoreixin la participació social.

En aquesta línia, CCOO creu que és des de valors republicans com millor es pot lluitar contra les desigualtats, associant aquests valors al concepte de democràcia social. Els valors republicans poden ser una base d'entesa per contribuir a què el repartiment de la riquesa sigui més just.

Als valors republicans històrics de llibertat, igualtat i fraternitat, o a la laïcitat i el foment de l'educació, CCOO proposa d'incorporar-ne de nous com el feminisme, la defensa de la cosa pública, l'existència d'identitats compartides i no excloents i la defensa del medi ambient.

5. En defensa de la llengua catalana i per la promoció del seu ús social

Comissions Obreres defensa la llengua catalana i fa propostes en favor del seu ús social en tots els àmbits de la societat. Reclama normalitzar l'ús del català a les administracions de l'Estat perquè puguin atendre a la ciutadania catalana en català i perquè facin servir el català en la seva pròpia comunicació.

CCOO insta el Govern espanyol a què vetlli per la llengua catalana en l'àmbit internacional, especialment a la Unió Europea, proposant el seu reconeixement i possibilitant el seu ús. A la Unió Europea li demana que reconegui el català com a llengua comunitària.

El sindicat referma particularment el seu compromís amb la llengua catalana al món del treball i en l'àmbit de les relacions laborals i demana garantir el dret a tothom a treballar en català.

Això implica estendre l'ús de la llengua catalana a la negociació col·lectiva, amb la inclusió de clàusules lingüístiques orientades a fomentar el coneixement i ús del català, la publicació en català de tots els convenis, desenvolupar plans de formació lingüística i de reciclatge en el marc de la formació contínua i, també, incloure plans d'acollida lingüística per a les treballadores i treballadors estrangers, entre d'altres.

6. A favor de la cultura de pau en la construcció nacional

Comissions Obreres reivindica la cultura de pau en la construcció nacional com un element central per a construir una societat digna. Les polítiques de construcció de pau, de creació d'espais de seguretat compartida i comuna, de desenvolupament de la justícia global i de defensa dels drets humans són les que ens poden acostar a un món amb menys injustícia i violències.

Catalunya té un camí fet gràcies a l'aportació del moviment per la pau al llarg de la seva història, amb fites com la lluita pel reconeixement del dret a l'objecció de consciència i l'abolició del servei militar obligatori o grans mobilitzacions socials per oposar-se a l'ingrés d'Espanya a la OTAN i en contra de la guerra d'Irak.

En tots aquests moments i moviments socials ha estat decisiva la tradició internacionalista i solidària del moviment obrer i del ric i plural món associatiu. Comissions Obreres també ha participat, juntament amb d'altres moviments socials, en mobilitzacions i campanyes a favor de la justícia global i reivindicant que un altre món és possible.

